

HONORÉ DE BALZAC

Otac Goriot

FJODOR MIHAJLOVIČ DOSTOJEVSKI

Zločin i kazna

- Pozorno pročitaj navedene tekstove. Napiši esej tako da odgovoriš na smjernice nakon tekstova. U odgovore uključi citate iz ulomaka. Pazi da esej ima uvod, razradu i završetak.

„Drago moje dijete, šaljem ti što si me molio. Ovaj novac upotrijebi pametno, jer, sve kad bi se i radilo o tome da ti spasim život, ne bih ponovno mogla prikupiti ovako veliku svotu a da to ne rekнем ocu, što bi pokvarilo sklad u našoj obitelji. Da je pribavimo, morali bismo založiti imanje. Ne mogu ništa reći o planovima koje ne poznajem; ali kakvi su oni kad ih se bojiš meni povjeriti? To objašnjenje ipak ne iziskuje čitave sveske, nama majkama dovoljna je samo jedna riječ, a ta bi me riječ oslobodila tjeskoba i sumnje. Ne mogu prešutjeti mučan dojam što ga je u meni ostavilo tvoje pismo. Dragi moj sine, koji te to osjećaj prisilio da ubaciš ovakvu grozu u moje srce? Mora da si mnogo trpio dok si pisao, jer sam i ja mnogo trpjela dok sam to čitala. Na kakav se, dakle, životni put spremaš? Koliko sam te razumjela, tvoj život, tvoja sreća ovise o tome da se pokazuješ kakav nisi, da posjećuješ visoke krugove u kojima se ne možeš pojaviti, a da ne trošiš novac koji ne možeš smagati, a da ne tratiš dragocjeno vrijeme za učenje? Dragi moj Eugène, vjeruj srcu svoje majke, krivudavi putevi ne vode ničemu velikom. Strpljenje i predanost sudbini moraju biti vrline mladih ljudi tvogega položaja. Ne grdim te, ne bih htjela naš dar pokvariti nijednom gorčinom. Moje su riječi riječi majke koja ima isto toliko povjerenja u svoje dijete koliko je obazriva.“

Preveo Ivan Čaberica

„– Dragi moj Rodja – pisala mu je majka – evo je već više od dva mjeseca kako nisam s tobom u pismu razgovarala. Zbog toga sam patila i poneku noć nisam mogla ni spavati misleći na tebe. Ali sigurno mi nećeš zamjeriti zbog te moje prisilne šutnje. Ti znaš koliko te volim; mi imamo samo tebe, ja i Dunja, ti si nam sve, sva nada, uzdanica naša. Da znaš kako mi je bilo kad sam doznala da si još prije nekoliko mjeseci prestao studirati jer se nemaš čime uzdržavati, i da si ostao bez instrukcija i ostalih poslova! A kako sam ti ja mogla pomoći sa svojih sto dvadeset rubalja godišnje mirovine? Onih petnaest rubalja koje sam ti poslala prije četiri mjeseca uzajmila sam bila, kao što i sam znaš, na račun te iste mirovine, od našeg trgovca ovdašnjeg, Afanasija Ivanoviča Vahrušina. To je dobar čovjek i bio je prijatelj još tvoga pokojnog oca. Ali, kako sam mu ustupila pravo da prima moju mirovinu, morala sam čekati dok se ne namiri dug, a to se tek sad dogodilo, tako da ti za sve ovo vrijeme nisam mogla ništa poslati. Ali sad, Bogu hvala, mislim da ću ti moći opet nešto poslati, uopće se sad možemo čak pohvaliti dobrom srećom pa hitam da ti to javim.“

Preveo Zlatko Crnković

Smjernice

- Smjesti citirane ulomke u kontekst djela kojima pripadaju, odredi kojoj nacionalnoj književnosti pripadaju i kojem književnom razdoblju.
- Što je Rastignac tražio od majke i ispunjava li ona tu njegovu molbu?
- Što je Rastignac radio u Parizu i kako je odlučio živjeti?
- Citiraj i komentiraj rečenice kojima majka vrednuje tu njegovu odluku.
- Zašto je Raskolnikov odustao od studija?
- Je li mu majka poslala novac? Kako je Dunja namjeravala spasiti brata i osigurati mu budućnost?
- Je li uspjela ostvariti tu svoju namjeru?
- Prokomentiraj Rastignacov i Raskolnikovljev odnos prema novcu i prema bogatstvu.
- Do koje spoznaje dolazi Rastignac na kraju djela, a do koje spoznaje dolazi Raskolnikov?
- Prokomentiraj koje Rastignacove i Raskolnikovljeve postupke smatraš ispravnim, a koje smatraš neispravnim.